

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

ISIRI

8097

1st.edition

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی
ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

ستاندارد ملی
ایران

8097

چاپ اول

آب - آب خالص مورد استفاده در
آزمایشگاه های بیومدیکال - ویژگی ها

Water –Pure water used in biomedical laboratories - Specification

«بسمه تعالیٰ»

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب قانون، تنها مرجع رسمی کشور است که عهده دار وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) میباشد.

تدوین استاندارد در رشته های مختلف توسط کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه، صاحبنظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه ومرتبط با موضوع صورت میگیرد. سعی بر این است که استانداردهای ملی، در جهت مطلوبیت ها و مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فنی و فن آوری حاصل از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع شامل: تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، بازرگانان، مراکز علمی و تخصصی و نهادها و سازمانهای دولتی باشد. پیش نویس استانداردهای ملی جهت نظرخواهی برای مراجعت ذینفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال میشود و پس از دریافت نظرات و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که توسط مؤسسات و سازمانهای علاقمند و ذیصلاح و با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می شود نیز پس از طرح و بررسی در کمیته ملی مربوط و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی چاپ و منتشرمی گردد. بدین ترتیب استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد مندرج در استاندارد ملی شماره ((5)) تدوین و در کمیته ملی مربوط که توسط مؤسسه تشکیل میگردد به تصویب رسیده باشد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد میباشد که در تدوین استانداردهای ملی ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندیهای خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی استفاده می نماید.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون به منظور حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردها را با تصویب شورای عالی استاندارد اجباری نماید. مؤسسه می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آنرا اجباری نماید.

همچنین بمنظور اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمانها و مؤسسات فعل در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و گواهی کنندگان سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاهها و کالیبره کنندگان وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد اینگونه سازمانها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران مورد ارزیابی قرار داده و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آنها اعطای نموده و بر عملکرد آنها نظارت می نماید. ترویج سیستم بین المللی یکاها ، کالیبراسیون وسایل سنجش تعیین عیار فلزات گرانبهای و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی از دیگر وظایف این مؤسسه می باشد.

نشانی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران : کرج - شهر صنعتی،

صندوق پستی 31585-163

دفتر مرکزی : تهران - فلک جنوبی میدان ونک- صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹

تلفن مؤسسه در کرج: 0261-2806031-8

تلفن مؤسسه در تهران: 021-8879461-5

دورنگار: کرج 0261-2808114 - تهران 021-8887080-8887103

بخش فروش - تلفن: 0261-2807045 دورنگار:

پیام نگار: Standard @ isiri.or.ir

بهاء: 1375

Headquarters :Institute Of Standards And Industrial Research Of IRAN

P.O.Box: 31585-163 Karaj – IRAN

☎ Tel.(Karaj): 0098 (261) 2806031-8

⌚ Fax.(Karaj): 0098 (261) 2808114

Central Office : Southern corner of Vanak square , Tehran

P.O.Box: 14155-6139 Tehran - IRAN

☎ Tel.(Tehran): 0098(21)8879461-5

⌚ Fax.(Tehran): 0098 (21) 8887080,8887103

✉ Email: Standard @ isiri.or.ir

➤ Price: 1375 "RLS

کمیسیون استاندارد آب - آب خالص مورد استفاده در آزمایشگاه های

بیومدیکال- ویژگی ها

سمت یا نمایندگی

رئيس

تمدن، حسین

دانشگاه علوم پزشکی

شهید بهشتی

(فوق لیسانس بیوشیمی)

اعضا

حاجی پورفرد، حسن

(لیسانس شیمی)

خسرو خاور- رویا

(دکترای داروسازی)

پژوهشگاه صنعت نفت

وزارت بهداشت، درمان و

آموزش پزشکی - اداره کل

آزمایشگاه های کنترل غذا

و دارو

مؤسسه استاندارد و
تحقیقات صنعتی ایران

زند وکیلی، فاطمه

(فوق لیسانس علوم بهداشتی در
تغذیه)

سهراب نیا، نوشین

شرکت آب و فاضلاب استان
تهران

(لیسانس میکرو بیولوژی)
قبادی دانا، مریم

مؤسسه استاندارد و
تحقیقات صنعتی ایران

(لیسانس میکروبیولوژی)

قدس، زهره

شرکت پیشگامان
اندازه شناشی دقیق

(لیسانس فیزیک)
دیران

مؤسسه استاندارد و
تحقیقات صنعتی ایران

رشید نجفی، فریده

(لیسانس بیولوژی)
گودرزی، جمشید

(فوق لیسانس بیوشیمی)

**اعضای شرکت کننده در هفتاد و چهارمین اجلاسیه کمیته
ملی خوراک و**

فرآورده های غذایی کشاورزی مورخ 84/3/11

نماینده

کارشناس استاندارد

رئیس کمیته ملی

مولوی، فاطمه

(فوق لیسانس تغذیه)

اعضا

شکرالهی، فتانه

(فوق لیسانس)

نماینده و معاون مدیر
کل مرکز تحقیقات
بیولوژی و میکروبیولوژی

کمک کارشناس هماهنگی
تدوین

صید، سیده مریم
(دیپلم تجربی)

کارشناس محصولات دارویی
سازمان
حمایت مصرف کنندگان و
تولید کنندگان

مسجدیان، سهراب
(لیسانس)

مشاور و نماینده ریاست
محترم مؤسسه استاندارد

نوروزی، سعید
(دکترا دامپزشکی)

هاشمی روان، مهناز
(دکترا)

عضو هیئت علمی دانشگاه
آزاد اسلامی

دبیر کمیته ملی

پیرا اوی ونک، زهراء
(فوق لیسانس)

پیشگفتار

رئیس گروه هماهنگی
تدوین

«آب خالص مورد استفاده در آزمایشگاه‌ای بیومدیکال - ویژگیها»
که توسط کمیسیون‌های مربوط تهیه و تدوین شده و در هفتاد و
چهارمین جلسه کمیته ملی استاندارد میکروبیولوژی مورخ ۸۴/۳/۱۱
مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳
قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات
صنعتی ایران مصوب بهمنماه ۱۳۷۱ بعنوان استاندارد ملی ایران
منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفتهای ملی و
جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی
ایران در موقع لزوم تجدیدنظر خواهد شد و هرگونه پیشنهادی
که برای اصلاح یا تکمیل این استانداردها ارائه شود، در هنگام
تجددنظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت.
بنابراین برای مراجعته به استانداردهای ایران باید همواره از
آخرین تجدیدنظر آنها استفاده کرد.

در تهیه و تدوین این استاندارد سعی شده است که ضمن توجه به
شرایط موجود و نیازهای جامعه، در حد امکان بین این
استاندارد و استاندارد ملی کشورهای صنعتی و پیشرفته هماهنگی
ایجاد شود منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد به کار
رفته به شرح زیر است:

آب خالص مورد استفاده در آزمایشگاههای بیومدیکال^۱ - ویژگی‌ها

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد تعیین ویژگی‌های فیزیکی، شیمیایی و میکروبیولوژیکی آب خالص مورد استفاده در آزمایشگاههای بیومدیکال، بیوشیمی، بیوفیزیک، شیمی فیزیک است. این استاندارد در آزمونهای کشت سلولی، کروماتوگرافی، طیف سنجی مولکولی و همچنین در آزمون‌هایی که مقادیر مولکولی ناخالصیها مهم است، کاربرد دارد.

یادآوری- این استاندارد برای آب مورد استفاده در تزریق^۲ کاربرد ندارد.

۲ مراجع الزامی

مدارک زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد به آنها ارجاع داده شده است. به این ترتیب آن مقررات جزیی از این استاندارد محسوب می‌شود. در مورد مراجع دارای تاریخ چاپ و/یا تجدیدنظر، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی این مدارک مورد نظر نیست. معهذا بهتر است کاربران ذینفع این استاندارد امکان کاربرد آخرین اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای مدارک الزامی زیر را مورد بررسی قرار دهند. در مورد مراجع بدون تاریخ چاپ و/یا تجدیدنظر آخرین چاپ و/یا تجدیدنظر آن مدارک الزامی ارجاع داده شده مورد نظر است. استفاده از مراجع زیر برای کاربران این استاندارد الزامی است:

2-1-ASTM D 1125: 1999, Test Methods for Electrical Conductivity and Resistivity of Water.

2-2- ASTM D 4453: 1997, Practice for Handling of Ultra-Pure Water Samples.

2-3- ASTM D 3919:1999, Practice for Measuring Trace Elements in Water by Graphite Furnace Atomic Absorption Spectrophotometry

2-4- ASTM D 19:2002 , Test Method for Trace Anions and Cations in High Purity Water by ion- Chromatography

2-5- ASTM D 1428:1982, Test Methods for Sodium and Potassium in Water and Water Formed Deposits by Flame Photometry

2-6- ASTM D 4517:1985 , Test Method for Low-Level Total Silica in High Purity Water by Flameless Atomic Absorption Spectroscopy

2-7- USP, phthalate Gas Chromatography - Electron Capture Detector , EPA Method 606 vol, 144, No.233, 1979

2-8- ASTM F1094 :1987 - Test Methods for Microbiological Monitoring of Water Used for Processing Electron and Microelectronic Devices by Direct - Pressure Tap Sampling Valve and by the Pre-Sterilized Plastic Bag Method.

2-9- ASTM D 4779: 1993- Test Method for Total Organic , and Inorganic Carbon in High Purity Water by Ultraviolet (UV), or Persulfate Oxidation, or Both, and Infrared Detection.

2-10- ASTM D 3973: 1985- Test Method for Low Molecular Weight Halogenated Hydrocarbons in Water.

2-11- U.S.Pharmacopeia, Current Edition , The United States Pharmacopeia

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات ویا / واژه‌ها با تعاریف زیر بکار می‌رود :

۳ + بیومدیکار

علمی در ارتباط با علوم طبیعی به ویژه بیولوژی و پزشکی است.

۳ + اندotoکسین^۱

منتظر مواد و یا متابولیت‌های جانبی میکروارگانیسم‌های گرم منفی است که در آزمون طبق بند ۶-۷ و اکنش مثبت ایجاد می‌کند.

۳ + شمارش باکتریهای هتروتروف^۲

منتظر تعداد کل میکروارگانیسم‌های زنده موجود در 1000 میلی‌لیتر آب به غیر از باکتریهای بی‌هوایی و میکرو آئروفیلیک^۳ است.

1- Endotoxin

2- Heterotrophic bacteria

3- Microaerophilic

۴۳ کربن آلی تام'

مقدار کربن ماده آلی است که به صورت محلول یا معلق در آب میباشد.

۴ ویژگیها

1-4 ناخالصیهای آب مورد استفاده در آزمایشگاههای بیومدیکال باید مطابق با جدول شماره یک باشد.

یادآوری- روش‌های پیشنهادی برای تولید، ذخیره سازی و توزیع آب برای کاربردهای با خلوص لازم در پیوستهای الف، ب و پ این استاندارد آورده شده است. روش‌های دیگر در صورتی قابل استفاده است که حدود ناخالصیهای آن مطابق با مشخصات جدول یک باشد.

جدول ۱- ویژگی‌های آب مورد استفاده در آزمایشگاه‌های بیومدیکال

ناخالصیها	ناخالصیهای بیشینه ^۱
ارسنیک (As)	۰/۱ میکروگرم در لیتر
کادمیوم (Cd)	۰/۱ میکروگرم در لیتر
کروم (Cr)	۱/۰ میکروگرم در لیتر
کبالت (Co)	۱/۰ میکروگرم در لیتر
مس (Cu)	۱/۰ میکروگرم در لیتر
فلوراید (F)	۱/۰ میکروگرم در لیتر
آهن (Fe)	۱/۰ میکروگرم در لیتر
سرب (Pb)	۱/۰ میکروگرم در لیتر
نیکل (Ni)	۰/۱ میکروگرم در لیتر
پتاسیم (K)	۲/۰ میکروگرم در لیتر
سیلیکا تام (SiO_2) total	۵/۰ میکروگرم در لیتر
سدیم (Na)	۰/۵ میکروگرم در لیتر
تیتانیوم (Ti)	۱/۰ میکروگرم در لیتر
روی (Zn)	۰/۵ میکروگرم در لیتر
استات (Acetate)	۳/۰ میکروگرم در لیتر
آمونیاک (Ammonia)	۱/۰ میکروگرم در لیتر
کلراید (Cl ⁻)	۱/۰ میکروگرم در لیتر

5/0 میکروگرم در لیتر	کلروفرم (Chloroform)
2/0 میکروگرم در لیتر	فورمات (Formate)
1/0 میکروگرم در لیتر	نیترات (Nitrate)
1/0 میکروگرم در لیتر	فسفات (Phosphate)
0/1 میکروگرم در لیتر	فتالات (Phthalate)
1/0 میکروگرم در لیتر	سولفید (Sulfide)
1/0 میکروگرم در لیتر	سولفات (Sulfate)
20/0 میکروگرم در لیتر	کربن آلی تام (TOC)
5/0 میکروگرم در لیتر	هیدرو کربنهاي کلر فرار
> 0/03 واحد اندوتوكسین در میلیلیتر	اندوتوكسین
< 1000 در 1000 میلیلیتر	شمارش باکتریهای هتروتروف
0/1 میکروزیپمنس بر سانچیمتر	هدايت الکتریکی در 25 درجه سلسیوس
1- باداوري- مقادیر غلظت بیشته ذکر شده تبر اساس روش آزمون تعینت گردیده است و از طریق حد مطلوب غلظت ناخالصیها مشخص نشده است.	
2- در صورت اندازه گیری در محل ذخیره سازی و نگهداری، مقدار فوق 10 برابر افزایش می یابد.	

نمونه برداری

۵

۱-۵

کاربران باید با مهارت و مراقبت خاص نمونه برداری را انجام دهند و از آلودگی ظروف با آلاینده ها و همچنین ورود آلاینده ها در حین نمونه برداری پیشگیری کنند. برای پیشگیری از آلودگی، توصیه می شود بر اساس استاندارد ASTM : D 4453 : 1997 عمل نمائید.

۴

ظروف مورد استفاده برای نمونه برداری آب بیومدیکال باید سترون باشد.

۵

ظروف مورد استفاده برای نمونه برداری آب بیومدیکال باید از مواد پلیمر پرفلوئور و الکوکسیل الکان ^۱ و یا ترافلوبوتیلن ^۲ ساخته شده باشد.

۴

برای تمیز کردن ظروف نمونه برداری از محلول یک بر چهار اسید نیتریک یا اسید کلریدریک با آب استفاده شود. بدین ترتیب که ظروف را از این محلولها پر نموده و به مدت حداقل یک ساعت در ظروف نگهداری نمائید.

ظروف را باید سه بار (با پرو خالی کردن) با نمونه آب آبکشی کنید. سپس ظروف را از آب پر نموده و به مدت 24 ساعت نگهداری نمائید.

۵ # قبل از نمونه برداری، ظروف را دوبار با نمونه آب آبکشی کنید.

۵ # ظروف را باید با پنج برابر حجم آن با نمونه آب سرریز کرده و سپس آنرا با مواد غیرآلاینده آببندی کرد.

۴ # در صورتیکه نگهداری آب برای اندازه‌گیری فلزات باشد، به منظور کاهش pH و حفظ حلالت فلز به هر لیتر نمونه آب، یک میلی‌لیتر اسید نیتریک یا اسید کلریدریک دوبار تقطیر به نسبت یک به ۹۹ اضافه کنید.

۴ # نگهداری آب قبل از آزمون ب ایدرحداقل زمان لازم صورت پذیرد. زیرا بعضی از ناخالصیها، اندوتوكسین‌ها و مواد کلوئیدی^۱ غیر محلول تمایل به چسبیدن بر دیواره ظروف را دارند.

یادآوری- تا حد امکان باید از بکارگیری انواع ظروف کوارتز^۲ و بروسیلیکیت خودداری شود. استفاده از ظروف بروسیلیکیت^۳ باعث ورود آلاینده‌های سدیم، پتاسیم، بوروسیلیکا به آب می‌شود.

همچنین نگهداری آب در ظروفی که از مواد بروسیلیکیت تهیه شده است می‌تواند موجب شسته شدن یونها در حدود پیکوگرم^۴ شود.

۶ روشهای آزمون

۶ # برای آزمون آرسنیک، کادمیوم، کروم، کبات، مس، آهن، سرب، نیکل، روی و تیتانیوم تا تدوین استاندارد ملی ایران براساس استاندارد ASTM D3919:1999 عمل نمائید.

۶ # برای آزمون فلوراید، استات، کلراید، فورمات، نیترات، فسفات و سولفات، تا تدوین استاندارد ملی ایران براساس ASTM D 19:2002 عمل نمایند.

۶ # برای آزمون پتاسیم و سدیم، تا تدوین استاندارد ملی ایران براساس استاندارد

1- Colloid

2- Quartz

3- Borosilicate

4- Picogram

عمل نمائید. ASTM D 1428:1982

۶۴ برای آزمون سیلیکا، تا تدوین استاندارد ملی ایران
براساس استاندارد
عمل نمائید. ASTM D 4517:1985

۶۵ برای آزمون فتالات به روش گاز کروماتوگرافی در نمونه
آب، تا تدوین استاندارد ملی ایران براساس USP:1979 عمل
نمائید.

۶۶ برای آزمون اندوتوکسین تا تدوین استاندارد ملی ایران
براساس USP:1979 عمل نمائید.

۶۷ برای آزمون باکتریهای هتروتروف، تا تدوین استاندارد
ملی ایران براساس
عمل نمائید. ASTM F1094:1987

۶۸ برای آزمون کربن آلی تام، تا تدوین استاندارد ملی
ایران براساس
عمل نمائید. ASTM D 4779:1993

۶۹ برای آزمون هیدروکربن‌های کلرها فرار ، تا تدوین
استاندارد ملی ایران براساس
عمل نمائید. ASTM D 3973:1985

پیوست الف

روشهای تهیه آب (اطلاعاتی)

الف-۱ در این قسمت، روش تهیه حجم متوسطی از آب با بالاترین خلوص ممکن با استفاده از تجهیزات و فنون در دسترس آورده شده است. این روش برای حذف ناخالصیهای آلی، معدنی، ذرات و ناخالصیهای بیولوژیک طراحی شده است. روش تهیه آب با درجه بیومدیکال برروی مقادیر ناخالصیها تأثیر میگذارد. توصیه می‌شود که آب با یکی از دو روش زیر تهیه شود.

الف-۱-۱ سیستم آزمایشگاه - در آزمایشگاه، خالصسازی آب لوله کشی^۱ باید با کاربرد تلفیقی از روشهای دوبار تقطیر^۲ یون زدائی^۳، جذب^۴ سطحی، اسمز معکوس^۵، اولترافیلتراسیون^۶، صاف

1- Tap water

2 - Double - distillation

3- Deionization

4- Adsorption

5- Reverse osmosis

6- Ultrafiltration

کردن با صافی غشایی^۱ تولید میشود.

الف-1-1-1 در روش دوبار تقطیر، از دستگاه تقطیری استفاده شود که آب را با هدایت ویژه حداقل یک میکروزیمنس بر سانتیمتر در 25 درجه سیلیسیوس تولید کند. این دستگاه باید از طراحی خاصی برخوردار بوده و از مواد غیرآلینده مانند فلوئورکربن^۲، کوارتز، قلع خالص^۳ و تیتانیوم^۴ ساخته شده باشد.

الف-1-1-2 در روش‌های جذب سطحی، اسمز معکوس ، یون‌زادائی و صاف نمودن که پس از آن آب تقطیر میشود، دستگاه تقطیری مورد استفاده باید از جنس مواد غیرآلینده باشد.

الف-1-2 سیستم مرکزی - در این سیستم روزانه حجم بالایی از آب بیومدیکال تولید میشود. سیستم باید دارای طراحی خاصی برای تولید، ذخیره‌سازی و توزیع با خلوص بالا باشد. روش تهیه براساس بند الف-1 است. با این تفاوت که ظرفیت سیستم بیشتر بوده و کاربرد دستگاه‌های تقطیر فلزی به جای دستگاه‌های ساخته شده از شیشه کوارتز ضرورت دارد.

الف-2 تجهیزات به کار رفته در سیستم‌های بند الف-1 و بند الف-2 باید از موادی ساخته شوند که باعث آلودگی آب نشوند برای مثال اگر از تجهیزات مسی استفاده میشود باید به طریق مناسبی با قلع پوشش داده شود. برای این منظور انواع فولاد زنگ نزن، آلومینیوم، مونل^۵ ، شیشه عادی، و پلی وینیل کلراید^۶ ، پلی پروپیلن^۷ ، بسیاری از پلاستیکها و مواد فلزی دیگر مناسب نیستند. مواد مناسب شامل قلع خالص، تیتانیوم ، تترافلوئورو اتیلن، فلوئورکربن، پلیمر پرفلوئورو الکوکسیل الکان، پلاتین^۸ ، تانتالوم^۹ ، کوارتز و شیشه بروسیلیکت عاری از سیلیکا میباشد.

7- Membrane filtration

8- Fluorocarbon

9- pure tin

10- Titanium

1- Monel (Ni%67 , cu %30)

2- Polyv nylchloride (PVC)

3- Polypropylene (PP)

4- Platinum

5- Tantalum

پیوست ب

روشهای ذخیره سازی آب (اطلاعاتی)

روشهای ذخیره سازی برای آب با خلوص بالا به کار می‌رود. زیرا ناخالصیهایی که به آب افزوده می‌شود با قدرت حلالت، سطح و مدت زمان تماس بین آب و مواد متناسب است. کاهش زمان ذخیره سازی موجب کاهش ناخالصیهای ناخواسته از تماس با آب می‌شود.

برای پیشگیری از آلودگی و افزایش ناخالصیهای بیولوژیکی، ذرات و گازهای مختلف از فضای پیرامون باید تمهیدات ویژه‌ای در نظر گرفته شود. مخازن ذخیره آب، باید از موادی ساخته شده باشد که باعث افزایش ناخالصیهای آب نشود. حفظ خلوص و سترون کردن سیستم‌های ذخیره باید از طریق یک و یا ترکیبی از روش‌های زیر صورت گیرد:

صف کردن هوا^۱، پوشاندن با گاز خنثی و یا سترون کردن با پرتو فرابنفش.

با توجه به این که نگهداری و ذخیره سازی آب احتمال وقوع آلودگی را افزایش می‌دهد. برای پیشگیری از آلودگی، استفاده سریع و عدم ذخیره سازی آب ضروري است.

پیوست پ
روشهای توزیع آب
(اطلاعاتی)

برای انتقال آب با درجه خلوص بالا به آزمایشگاه‌ها باید از لوله‌هایی استفاده شود که از مواد غیر محلول و با خلوص بالا تهیه شده باشند. ناخالصیهای آلی نظیر پلاستیسایزرها^۱، میکروارگانیسمها و متابولیت آنها اغلب مهمتر از ناخالصیهای معدنی هستند.

طراحی، ساخت و مواد به کار رفته در مجاري توزیع دریچه‌ها و اتصالات در شبکه توزیع آب با خلوص بالا دارای اهمیت بسیار است. این قطعات به خصوص در موقعی که سیستم‌های پخش به طور متناوب و اتفاقی مورد استفاده قرار می‌گیرد، باید از آلینده‌های بیولوژیکی محفوظ باشد. استفاده از روشهای سترون‌سازی، حرارت دهی، شیمیایی و فرابینفس باید در دستور کار قرار گیرد. سیستم‌های توزیع برای انتقال آب با خلوص بالا به هر یک از آزمایشگاه‌های نیازمند طراحی خاص برای به حداقل رساندن آلودگی می‌باشد. بهتر است از روش تغذیه با نیروی جاذبه^۲ استفاده شود زیرا به طور کلی روش سیستم پمپی موجب افزایش ناخالصیهای آب می‌شود.

چنانچه سیستم‌های چرخشی مورد استفاده قرار گیرد باید طراحی پمپ‌هایی به کار رفته به گونه‌ای باشد که موجب به حداقل رسانیدن آلودگی شود. مواد به کار رفته در ساخت لوله‌ها، اتصالات و مجاري باید از نوع غیرآلینده باشد. دریچه‌ها باید از طریق سیستم‌های فرابینفس و یا دیگر سیستم‌های محافظتی طراحی شده برای جلوگیری از آلودگی مجدد به وسیله ناخالصیهای زیستی^۳ موجود در هوا محافظت شوند.

1- Plasticizers

2- Gravity food

3- Airborne biological impurities